

ΟΙ ΕΚΛΟΓΕΣ ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1926

Τίς πρώτες ώρες τής 24 Αυγούστου 1926 στρατιωτικό κίνημα μέ επί κεφαλής τόν Γεώργ.Κονδύλη, μετά από συνεννοήσεις μέ τόν Ναπ.Ζέρβα -διοικητή τοῦ Β'τάγματος τής Δημοκρατικῆς Φρουράς - ,τόν Βασ.Ντερτιλή - διοικητή Α' τάγματος - τόν φρούραρχο Κ.Παλαιολόγου,τόν αρχηγό τής Χωροφυλακῆς Κοκκαλά,τόν ταγματάρχη Πανσ.Κατσώτα κ.ά, ανέτρεψε τό δικτατορικό καθεστώς,συνέλαβε τόν Θ.Πάγκαλο καί τόν φυλάκισε στό φρούριο Ιτζεδόλν στήν Κρήτη. Ο Γ.Κονδύλης μέ τηλεγράφημα του στόν Παύλ.Κουντουριώτη,πού είχε αποσυρθεῖ στήν Υδρα,τόν κάλεσε νά επιστρέφει αμέσως στήν Αθήνα καί ν'αναλάβει ξανά τά καθήκοντα του,σάν πρόεδρος τής Δημοκρατίας.Πράγματι ο Κουντουριώτης,μετά από σύσκεψη τών πολιτικῶν αρχηγῶν πού βρίσκονταν στήν Αθήνα,αποκαταστάθηκε στά καθήκοντα του καί απηύθυνε διάγγελμα στόν λαό (24.8.1926).Στήν συνέχεια συγκροτήθηκε,υπό τήν προεδρία του,σύσκεψη τών Γ.Καφαντάρη,Α.Μιχαλάκου,Α.Παπαναστασίου,Ι.Μεταξά,Π.Τσαλδάρη,Θ.Σοφούλη,Κ.Δεμερτζή καί Γ.Κονδύλη.Αφοῦ ναυάγησε η προσπάθεια σχηματισμοῦ "οικουμενικῆς" κυβερνήσεως,εξ αιτίας τής επιμονῆς τοῦ Κονδύλη ν'αναλάβει τήν πρωθυπουργία καί τής αρνήσεως τών Π.Τσαλδάρη καί Κ.Δεμερτζή νά τήν δεχθοῦν, ο Κουντουριώτης ανέθεσε στόν Κονδύλη τόν σχηματισμό κυβερνήσεως,γιά τήν διεξαγωγή εκλογῶν (25.8.1926).

Ο Γ.Κονδύλης στίς 26 Αυγούστου 1926 σχημάτισε κυβέρνηση μέ τήν συμμετοχή τών Περ.Αλ.Αργυρόπουλου,Κ.Τριανταφυλλόπουλου,Θρ.Πετιμεζά,Ι.Δροσόπουλου,Αλ.Παππά,Α.Νάκου καί Ηλ.Αποσκίτη,η οποία,αφοῦ εξουδετέρωσε τά λεγόμενα "Δημοκρατικά τάγματα" (Ζέρβα-Ντερτιλή),προχώρησε στήν δημοσλευση τοῦ Συντάγματος,πού είχε ψηφίσει η 30-μελής επιτροπή τής Δ'Εθνοσυνελεύσεως,χωρίς τίς Παγκαλικές τροποποιήσεις,καί στήν προκήρυξη εκλογῶν γιά τίς 24 Οκτωβρίου 1926 (22.9.1926).Η νέα Βουλή,η Α'τακτική Βουλή τής Δημοκρατίας,θά είχε αναθεωρητικά δικαιώματα γιά 15 μέρες,ώστε νά κυρώσει ή τροποποιήσει τό σχέδιο τοῦ

Λ 05 ΕΣΛ

Αρχείο Ο.ε.Κασσίτη

Συντάγματος.

Τὴν ἴδια μέρα (22.9.1926) ὁ Κονδύλης δημοσίευσε κατ' τὸν νόμο 3363, πού καθιέρωνε γιὰ πρώτη φορά στὴν Ελλάδα τὸ σύστημα τῆς ἀπλῆς αναλογικῆς. Ὑπὲρ τῆς αναλογικῆς εἶχαν κηρυχτεῖ ὁ Κονδύλης, ὁ Αλ. Παπαναστασίου, ὁ Γ. Καφαντάρης καὶ ὁ Στ. Γονατᾶς. Ὁ Σοφούλης δέχτηκε τὴν αναλογικὴ μόνο γιὰ τὶς ἐκλογές αὐτές, ἐνῶ οἱ ἄλλοι πολιτικοὶ ἀρχηγοὶ υποστήριζαν τὸ πλειοψηφικὸ πού ἴσχυε μέχρι τότε. Σύμφωνα μὲ τὸν νέο ἐκλογικὸ νόμο καὶ μὲ βάση τὸν πληθυσμὸ τῆς χώρας ἐγίνε νη κατανομὴ τῶν ἐδρῶν, συνολικὰ 279, σὲ 37 ἐκλογικὲς περιφέρειες, μὲ μέτρο τούς 22.000 δημότες γιὰ κάθε ἔδρα. Οἱ 279 ἔδρες θὰ κατανέμονταν στὰ κόμματα σὲ τρεῖς κατανομές, τὴν πρώτη (τοπικὴ-νομαρχιακὴ), τὴν δεύτερη (ἐφετεριακὴ) καὶ τὴν τρίτη (πανεθνικὴ). Γιὰ νὰ βρεθεῖ ὁ ἀριθμὸς τῶν βουλευτῶν πού ἐκλέγονται σὲ κάθε περιφέρεια, διαιρεῖται ὁ ἀριθμὸς τῶν ψηφισάντων μὲ τὸν ἀριθμὸ τῶν ἐδρῶν, αὐξημένο κατὰ μίαν μονάδα (τὸ σύν 1). Τὸ πηλίκο τῆς διαιρέσεως ἀποτελεῖ τὸ ἐκλογικὸ μέτρο κάθε περιφέρειας καὶ ὁ κάθε συνόλασμος παίρνει τόσες ἔδρες, ὅσες φορές τὸ μέτρο χωρεῖ στὸ σύνολο τῶν ψήφων πού πῆρε στὴν περιφέρεια. Οἱ ἔδρες πού μένουν ἀδιάθετες κατανέμονται μὲ τὸν ἴδιο τρόπο στὴν δεύτερη καὶ στὴν τρίτη κατανομή. Τὰ μικρά κόμματα γιὰ νὰ συμμετάσχουν στὴν δεύτερη κατανομή ἔπρεπε νὰ συγκεντρώσουν τὸ ἓνα δέκατο τῶν ψήφων ἢ μίαν ἔδρα στὴν ἐφετεριακὴ περιφέρεια καὶ γιὰ νὰ συμμετάσχουν στὴν τρίτη κατανομή τὸ ἓνα δέκατο τῶν ψήφων ἢ τὸ ἓνα δωδέκατο τῶν ἐδρῶν ἀπὸ τὶς δύο πρῶτες κατανομές σὲ ἐθνικὸ ἐπίπεδο. Ἐκτός ἀπὸ τὴν εφαρμογὴ τοῦ σύν 1 γιὰ τὸν προσδιορισμὸ τοῦ μέτρου σ' ὅλα τὰ ἐπίπεδα, ἡ δεύτερη καὶ ἡ τρίτη κατανομή θὰ εἶχαν γιὰ βάση τὰ ὑπόλοιπα τῶν ψήφων κάθε κόμματος καὶ ὄχι τὸ σύνολο. Τὰ τρεῖς νησιὰ (Υδρα, Σπέτσες καὶ Ψαρά) διατηροῦσαν τὰ προνόμιά τους καὶ θὰ ἐξέλεγαν τούς ἐπτά βουλευτές τους μὲ τὸ πλειοψηφικὸ καὶ μὲ τὸ σφαιρῶδιο, ἐνῶ σ' ὅλη τὴν ὑπόλοιπη χώρα ἴσχυε τὸ ψηφοδέλτιο.

Στὸ μεταξὺ ὁ Κονδύλης ἀντιμετώπιζε τὶς καθημερινές ἐπιθέσεις τόσο τῶν ἀρχηγῶν τῶν ἀντιβενιζελικῶν κομμάτων, οἱ ὁποῖοι δὲν τὸν ἐμπιστεύονταν καὶ ἐπεδίωκαν τὴν ἀντικατάσταση του, ὅσο καὶ τῶν βενιζελικῶν (Καφαντάρη, Παπανδρέου κ.ά.), πού τὸν καλοῦσαν ν' ἀποσυρθεῖ ἀπὸ τὴν πολιτικὴ. Τὸ ἴδιο βράδυ πού δημοσιεύτηκαν τὸ Σύνταγμα καὶ ὁ ἐκλογικὸς νόμος (22.9.1926), ὁ Κονδύλης ἀνεκοίνωσε ὅτι διαλύει τὸ κόμμα του καὶ ὅτι δὲν θὰ πολιτευθεῖ στὶς ἐκλογές. Τότε οἱ Γ. Καφαντάρης, Α. Μιχαλακόπουλος, Α. Παπαναστασίου, Θ. Σοφούλης, Στ. Γονατᾶς καὶ Κ. Ζαβιτσιάνος δήλωσαν ὅτι ἀποδέχονταν τὴν διεξαγωγὴ τῶν ἐκλογῶν ἀπὸ τὴν κυβέρνησι Κονδύλη. Ἀλλά οἱ Π.

Τσαλδάρης, Ιω. Μεταξᾶς καὶ Κ. Δεμερτζῆς, πού θεωροῦσαν τόν Κονδύλη φανατικό βενιζελικό καὶ τήν κυβέρνηση του στρατοκρατική, μέ διάβημά τους στόν Κουντουριώτη (25.9.1926), ζήτησαν τήν παραίτηση τοῦ Κονδύλη, τόν σχηματισμό κυβερνήσεως καθαρᾶ υπηρεσιακῆς, τήν εφαρμογή τοῦ κλειοψηφικοῦ εκλογικοῦ συστήματος καὶ τήν αναβολή τῶν εκλογῶν γιά 15 μέρες καὶ ἄφησαν νά εννοηθεῖ ὅτι εἰάν δέν γίνονταν δεκτά τά αιτήματα αὐτά δέν θά μετεῖχαν στίς εκλογές.

Ὁ Κουντουριώτης κάλεσε τότε σέ νέα σύσκεψη τούς πολιτικούς αρχηγούς Καφαντάρη, Μιχαλακόπουλο, Παπαναστασίου, Σοφοῦλη, Γονατᾶ, Τσαλδάρη, Μεταξᾶ, Ζαβιτσιάνο καὶ Κονδύλη (28.9.1926). Οἱ Τσαλδάρης, Μεταξᾶς καὶ Δεμερτζῆς ἐπέμειναν στίς αξιώσεις τους καὶ ὁ Κονδύλης ἔθεσε στήν διάθεση τοῦ Κουντουριώτη τήν παραίτησή του. Τελικά ὁμως ἡ παραίτηση δέν ἐγένε δεκτὴ ἀπό τόν Κουντουριώτη, πού ἀποδέχτηκε τά ἄλλα αιτήματα τῶν τριῶν αντιβενιζελικῶν ἀρχηγῶν, δηλαδή τήν αναβολή τῶν εκλογῶν γιά τίς 7 Νοεμβρίου καὶ τήν παραίτηση τῶν ὑπουργῶν πού θά πολιτεύονταν. Οἱ ὑπουργοὶ Α. Νάκος καὶ Ηλ. Αποσκίτης παρητήθησαν. Οἱ ἀρχηγοὶ τῶν βενιζελικῶν κομμάτων δέν δέχτηκαν ἄλλες παραχωρήσεις στούς αντιβενιζελικούς, ὅπως καὶ ὁ Κουντουριώτης, ὅταν μάλιστα ὁ Μεταξᾶς διεχώρισε τήν θέση του καὶ δήλωσε ὅτι θά λάβει μέρος ὁποσδήποτε στίς εκλογές (2.10.1926). Τότε καὶ ὁ Τσαλδάρης, πού φοβήθηκε τήν μονοπώληση ἀπό τόν Μεταξᾶ τῶν αντιβενιζελικῶν φήφων, δήλωσε ὅτι καὶ τό λαϊκό κόμμα θά μετάσχει στίς εκλογές. Ὁ μόνος πού τελικά δέν πῆρε μέρος στίς εκλογές ἦταν ὁ Κ. Ζαβιτσιάνος, ἐνώ ὁ Κ. Δεμερτζῆς ἠγήθηκε τοῦ συνδιασμοῦ τοῦ λαϊκοῦ κόμματος στήν Αθήνα.

Στίς 11 Οκτωβρίου 1926, ἡ κυβέρνηση Κονδύλη μέ Συντακτική Πράξη ἀπαγόρευσε στούς ὑπουργούς τῆς δικτατορίας Παγκάλου - τῆς περιόδου 30.9.1925 μέχρι 22.8.1926 - : Δ. Αιγινίτη, Π. Αραβαντινό, Περ. Ιακ. Ἀργυροπούλο, Γ. Βογόπουλο, Γ. Γρηγοράκη, Ἀντ. Δαμιανό, Αθ. Ευταξία, Γ. Κοφινᾶ, Ἰωσ. Κούνδουρο, Εμμ. Λαδόπουλο, Ριχ. Διβαθινόπουλο, Γ. Λεωνίδα, Β. Μακρῆ, Β. Μάλλιο, Μ. Μανιατόπουλο, Φ. Μανουηλίδη, Ν. Μπόταση, Γ. Μπούμπουλη, Κ. Νίδερ, Α. Παναγιωτόπουλο, Ευ. Περιβολαρόπουλο, Γ. Πώπ, Κ. Ρέντη, Α. Κανακάρη Ροῦφο, Γ. Σεχιώτη, Γ. Σκυρίδωνος, Κ. Σταμούλη, Α. Ταβουλάρη, Δ. Τανταλίδη, Χ. Τσερούλη, Γ. Τσιριμῶκο, Κ. Φιλανδρό, Γ. Χαριτάκη καὶ Αλέξ. Χατζηκυρτάκο νά ἐκθέσουν υποψηφιότητα στίς εκλογές. Ἀλλά τά πρωτοδικεῖα Αθηνῶν, Λαμίας, Χίου, Ἐβρου, Σύρου, Τριπόλεως καὶ Λασηθίου χαρακτήρισαν τήν Συντακτική Πράξη ἀντισυνταγματική καὶ ἀνακήρυσαν τίς υποψηφιότητες τῶν ὑπουργῶν τοῦ Παγκάλου στίς περιφέρειες τους. Ἐτσι τό πρωτοδικεῖο Αθηνῶν ἀνακήρυσσε τούς Α. Δα-

μιανό, Α. Βυταξιά, Π. Αργυρόπουλο και Π. Αραβαντινό, τό πρωτοδικεΐο Λασηθίου τόν Ι. Κούνδουρο, τό πρωτοδικεΐο Τρικώλεως τόν Γ. Σεχιώτη, τό πρωτοδικεΐο Σύρου τόν Εμ. Λαδόπουλο και τό πρωτοδικεΐο Χίου τόν Γ. Πώπ. Η κυβέρνηση Κονδύλη μέ νέα Συντακτική Πράξη, κατάργησε τήν ισοβιότητα τών δικαστῶν, απέλυσε τούς δικαστές πού είχαν ανακηρύξει τίς υποψηφιότητες τών υπουργῶν τοῦ Πάγκαλου και κήρυξε άκυρες τίς αποφάσεις. Ορισε ότι για τό θέμα θά ήταν αρμόδιο ν' αποφασίσει μόνο τό πρωτοδικεΐο Αθηνῶν, τό οποιο μέ νέα σύνθεση απέρριψε όλες τίς υποψηφιότητες τών Παγκαλικῶν υπουργῶν. Τά κόμματα υποστήριξαν τόν Κονδύλη στίς παράνομες αυτές ενέργειες, εκτός από τό Λαϊκό κόμμα, πού χαρακτήρισε τό μέτρο "αυθαίρετο" και προσπάθησε νά ξεσηκώσει τούς δικαστικούς και τούς δικηγόρους σέ απεργία διαμαρτυρίας, χωρίς αποτέλεσμα. Αργότερα οι Συντακτικές αυτές πράξεις τοῦ Κονδύλη κυρώθηκαν από τήν Βουλή μέ 131 ψήφους, εναντι 58 και 1 λευκής (συνεδρίαση 20.12.1926). Στήν θέση τών Παγκαλικῶν υπουργῶν πού αποκλείστηκαν, πολιτεύθηκαν στενοί συγγενείς τους, όπως ο θαλής Τσιριμῶκος, ο Ρούσος Κούνδουρος, ο Βασ. Κανακάρης Ρούφος, ο Ιω. Βυταξιάς κ.ά.

Στήν πρώτη εφαρμογή τῆς αναλογικῆς, οι εκλογικῆς περιφέρειες τῆς παλαιᾶς Ελλάδος (Αργολιδοκορινθίας, Αχαΐας - Ηλίδος, Αρκαδίας, Μεσσηνίας, Λακωνίας, Αιτωλοακαρνανίας, Φθιωτιδοφωκίδος, Αττικοβοιωτίας, Ευβοίας, Λαρίσσης, Τρικάλων) οι 4 τῆς Κρήτης (Λασηθίου, Ρεθύμνου, Ηρακλείου, Χανίων), όπως και οι 4 τοῦ Αιγαίου (Κυκλάδων, Λέσβου, Χίου, Σάμου) παρέμειναν αμετάβλητες. Από τήν Αττικοβοιωτία χωρίστηκε για πρώτη φορά, εκτός από τήν Αθήνα, και ο Πειραιεύς. Οι νομοί Πρέβεζας, Αρτας και Λευκάδος στήν Δυτ. Ελλάδα αποτέλεσαν μία περιφέρεια μέ 6 έδρες, ενώ χωριστές περιφέρειες παρέμειναν η Ζάκυνθος, η Κέρκυρα, η Κεφαλληνία και τά Ιωάννινα. Στήν Μακεδονία η Κατερίνη, η Βέρροια και η Νάουσα αποτέλεσαν μία περιφέρεια μέ 4 έδρες. Οι άλλες περιφέρειες ήταν η Δράμα, η Θεσσαλονίκη, η Καβάλλα, η Κοζάνη, η Πέλλα, οι Σέρρες, η Φλώρινα και η Χαλκιδική. Στήν Θράκη οι δύο περιφέρειες, Ροδόπης και Εβρου έμειναν οι ίδιες, όπως και οι τρεις προνομιοῦχες, Υδρας, Σπετσῶν και Ψαρῶν.

Οι εκλογές έγιναν μέ υποδειγματικό τρόπο και τά αποτελέσματα τους παρουσίασαν παραστατικά τά πολιτικά φρονήματα τοῦ λαοῦ. Ήταν οι πρώτες εκλογές μετά από έξι χρόνια, στίς οποίες μετείχαν όλα τά κόμματα, αλλά οι συνθήκες τώρα ήταν πολύ πιο διαφορετικές από τίς εκλογές τοῦ Νοεμβρίου τοῦ 1920. Η προεκλογική περίοδος ήταν ήρεμη. Η φανατική ατμόσφαιρα τοῦ 1920 ήταν παρελθόν. Η κυβέρνηση η

Κονδύλη κράτησε αυστηρή ουδετερότητα και έλλειψαν οι φανατισμοί και στην ηγεσία και στη λαϊκή βάση των πολιτικών κομμάτων, ενώ τό αναλογικό σύστημα βοήθησε στην εκπροσώπηση όλων των κομμάτων και τάσεων του εκλογικού σώματος.

Τό κόμμα των "Προοδευτικών Φιλελευθέρων" (Γ.Καφαντάρη) και τό κόμμα των "Συντηρητικών Φιλελευθέρων" (Ανδρ. Μιχαλακόπουλου) ενώθηκαν και κατάρτισαν κοινούς συνδιασμούς σ' όλη τήν χώρα κάτω από τήν επωνυμία "Ένωσις Φιλελευθέρων" και μέ σήμα ένα λευκό άστρο. Η ομάδα του θ. Σοφούλη κατέβηκε αυτοδύναμα στις εκλογές, σάν "Φιλελεύθερο Προσφυγικό κόμμα", μέ σήμα ένα φοίνικα που ξαναγεννιόταν από τίς στάχτες του και μέ συνδιασμούς σέ λίγες περιφέρειες (Εβρο, Δέσβο, Πέλλα, Σάμο) .Αυτοδύναμα κατέβηκε και η "Δημοκρατική Ένωσις" (Αλ. Παπαναστασίου) μέ σήμα ένα Δ κεφαλαίο μέ τόν ήλιο στό μέσο, ενώ ο Αριστομ. Μητσοτάκης αποχώρησε από τήν "Δημοκρατική Ένωση" και σχημάτισε τό κόμμα "Ανεξαρτήτων και προσφύγων", μέ συνδιασμούς στά Χανιά, στην Λάρισα, τήν Αχαΐα-Ηλιδα, τήν Αττικοβοιωτία και τήν Αιτωλοακαρνανία. Οι αντιβενιζελικοί κατέβηκαν στις εκλογές μέ δύο κόμματα, τό "Λαϊκό" (Παν. Τσαλδάρη) και σήμα τήν δάφνη και τό κόμμα "Ελευθεροφρόνων" (Ιω. Μεταξά) και σήμα τό στάχυ. Τά δυό αυτά κόμματα αλληλοπριμοδοτήθηκαν σέ 11 περιφέρειες, δηλαδή σέ 4 (Ηράκλειο, Ρέθυμνο, Χανιά και Κέρκυρα) κατάρτισαν συνδιασμό μόνο οι Λαϊκοί, ενώ στις άλλες 7 (Εβρο, Καβάλλα, Κοζάνη, Πέλλα, Ροδόπη, Σάμο και Χίο) μόνο οι Ελευθερόφρονες. Στην Εύβοια και στην Δέσβο τά δυό κόμματα κατάρτισαν κοινούς συνδιασμούς Λαϊκο-ελευθεροφρόνων. Αυτοδύναμα κατέβηκαν επίσης στις εκλογές τό Κομμουνιστικό κόμμα μέ τήν επωνυμία "Ενιαϊον εκλογικών μέτωπον εργατών, αγροτών και προσφύγων" και σήμα τό σφυροδρέπανο μέσα σέ κύκλο στάχτων, τό "Αγροτικό κόμμα Ελλάδος" Α.Κ.Ε. (Σπ. Χασιώτη) και πολλά μικρά κόμματα και ανεξάρτητοι συνδιασμοί, που διεκδύανε η εφαρμογή της απλής αναλογικής.

Στις 37 περιφέρειες που ίσχυσε η αναλογική, σέ σύνολο εγγεγραμμένων 1.567.378, ψήφισαν 962.304 και τά έγκυρα ψηφοδέλτια ήταν 958.392. Στις 3 προνομιοϋχες περιφέρειες, όπου ίσχυσε τό πλειοψηφικό, σέ σύνολο εγγεγραμμένων 5.091 ψήφισαν 2.834. Στις 37 περιφέρειες η "Ένωση Φιλελευθέρων" πήρε 303.140 ψήφους (31.63%) και 102 έδρες. Πήρε ακόμα τίς 3 έδρες της Υόρας, τίς 2 των Ψαρών και 1 από τίς δύο των Σπετσών. Η "Δημοκρατική Ένωση" πήρε 62.086 ψήφους (6.48%) και 17 έδρες. Τό κόμμα "Ανεξαρτήτων και προσφύγων" του Α. Μητσοτάκη πήρε 17.410 ψήφους (1.82%) και 2 έ-

δρες στά Χανιά, ενώ ο θεμ. Σοφούλης 13.798 ψήφους (1.44%) και 4 έδρες, δύο στην Σάμο και από μία στην Λέσβο και στην Πέλλα. Οι "νεοπαγκαλικός" βενιζελικός συνδιασμός Ρ. Κούνδουρου και Θ. Τσιριμώκου πήραν: ο Κούνδουρος 9.728 σ' όλη την χώρα και 2 έδρες (Λασήθιο, Ηράκλειο) και ο Τσιριμώκος 5.437 στην Φθιωτιδοφωκίδα και 1 έδρα. Διάφορα άλλα μικρά βενιζελικά κόμματα και συνδιασμοί ανεξαρτήτων πήραν συνολικά 35.073 ψήφους (3.66%) και 9 έδρες. Δηλαδή η παλαιοβενιζελική παράταξη πήρε συνολικά 446.672 ψήφους (46.59%) και 143 έδρες σέ σύνολο 286, δηλαδή τρίς μισές έδρες (Ένωση Φιλελευθέρων 108, Δημοκρατική Ένωση 17, άλλοι παλαιοβενιζελικοί 18).

Στήν αντιβενιζελική παράταξη τό Λαϊκό κόμμα πήρε 194.243 ψήφους (20.27%) και 60 έδρες, ενώ οι "Ελευθερόφρονες" 151.044 ψήφους (15.76%) και 51 έδρες. Οι "Ελευθερόφρονες" πήραν και τήν δεύτερη έδρα τών Σπετσών. Ο κοινός συνδιασμός Λαϊκό-ελευθεροφρόνων στην Εύβοια πήρε 14.065 ψήφους (1.47%) και 4 έδρες (2 Λαϊκό-2 Ελευθερόφρονες). Ο κοινός συνδιασμός Λέσβου 3.428 ψήφους (0.36%) και μία έδρα (Λαϊκό κόμμα). Ο αντιβενιζελικός "νεοπαγκαλικός" συνδιασμός τοῦ Β. Κανακάρη Ρούφου στην Αχαΐα-Ηλιδα πήρε 5.403 ψήφους (0.58%) και 1 έδρα και η "Σύμπραξη Συντηρητικών" τοῦ Ν. Τριανταφυλλάκου μέ τήν συνεργασία τοῦ "νεοπαγκαλικού" Ι. Ευταξία πήρε συνολικά 12.661 ψήφους (1.32%) και 3 έδρες, από μία στην Αργολιδοκορινθία, Φθιωτιδοφωκίδα και Αρκαδία. Τά υπόλοιπα μικρά αντιβενιζελικά κόμματα και οι συνδιασμοί ανεξαρτήτων 18.500 ψήφους (1.90%) και 6 έδρες. Συνολικά η αντιβενιζελική παράταξη πήρε 399.344 ψήφους (41.63%) και 127 έδρες (Λαϊκό κόμμα 63, Ελευθεροφρόνων 54, άλλοι αντιβενιζελικοί 10).

Χωριστά από τρίς δύο "αστικές" παρατάξεις, τό Κομμουνιστικό "μέτωπο" πήρε 41.982 ψήφους (4.38%) και για πρώτη φορά στην ιστορία του 10 έδρες, 6 από τήν πρώτη και 4 από τήν δεύτερη κατανομή. Παρουσίασε αξιόλογη δύναμη σέ πέντε περιφέρειες (Εβρο 16.01%, Καβάλλα 14.90%, Λάρισα 14.86%, Ροδόπη 13.50% και Θεσσαλονίκη 10.92%. Ψηφίστηκε από τούς Εβραίους στην Θεσσαλονίκη, πού έβγαλαν και 2 βουλευτές, από τούς καπνεργάτες στην Καβάλλα και από μία μερίδα προσφύγων από τήν Ανατ. Θράκη. Οι βουλευτές πού εξελέγησαν ήταν οι: Κ. Κωνσταντινίδης Δράμας, Αν. Χαϊνόγλου Εβρου, Γρ. Παπανικολάου, Ζ. Βεντούρα, Δ. Σουλάμ Θεσσαλονίκης, Ελ. Σταυρίδης Καβάλλας, Σ. Μάξιμος, Κ. Θέος Λαρίσης, Αθ. Σίνουκας Ροδόπης και Ν. Κυριακόπουλος Φλωρίνης.

Τό Αγροτικό κόμμα Ελλάδος Α.Κ.Ε. πήρε 28.318 ψήφους (2.95%) και 4 έδρες, 2 στην περιφέρεια Αρτης-Πρεβέζης

(Δ.Χαβλίνης καί Μ.Τσαρλαμπᾶς) 1 στά Ιωάννινα (Σπ.Χασιώτης) καί 1 στήν Λάρισα (Αλ.Μέρος). Η "Εβραϊκή Πολιτική Ένωσις" θεσσαλονίκης πήρε 5.825 ψήφους (0.60%) καί 2 έδρες, η "Σοσιαλιστική εργατοαγροτική καί προσφυγική παράταξις τοῦ Ι.Πασαλίδη 1.162 ψήφους (0.18%) καί τά άλλα μικρά κόμματα καί διάφοροι ανεξάρτητοι καί μεμονωμένοι 35.089 (3.67%).

Η σύνθεση τῆς νέας Βουλῆς, αλλά καί η λαϊκή ψήφος ανάγκασαν τά κόμματα νά προχωρήσουν σέ διαπραγματεύσεις σχηματισμοῦ κυβερνήσεως συνεργασίας. Μετά από συνεννοήσεις καί διαβουλεύσεις εικοσι ημερῶν, μέ πρωτοβουλία τοῦ Γ.Καφαντάρη, η "Ένωση Φιλελευθέρων", η "Δημοκρατική Ένωσις", τό "Λαϊκό κόμμα" καί τό "κόμμα Ελευθεροφρόνων" συμφώνησαν γιά τόν σχηματισμό συμμαχικῆς κυβερνήσεως, μέ πρωθυπουργό τόν εξωκοινοβουλευτικό Αλεξ. Ζαῤη. Η νέα κυβέρνηση -πού ονομάστηκε "οικουμενική", χωρίς νά εἶναι, ἀφοῦ δέν συμμετεῖχαν ὅλα τά κόμματα - ορκίστηκε στίς 4 Δεκεμβρίου 1926, μέ τήν συμμετοχή τῶν Γ.Καφαντάρη, Ανδρ. Μιχαλακόπουλου, Μ.Κύρκου, Αλ.Μαζαράκη, Αλ.Κανάρη (τῆς Ένώσεως Φιλελευθέρων), Αλ.Παπαναστασίου, Αν.Μπακάλμπαση (Δημοκρατικῆς Ένώσεως), Π.Τσαλδάρη, Γ.Μερκούρη, Αθ.Αργυροῦ (Λαϊκοῦ κόμματος), Ιω.Μεταξᾶ καί Κ.Αγγελόπουλου (τῶν Ελευθεροφρόνων).

Η νέα Βουλή συνήλθε στίς 6 Δεκεμβρίου 1926. Οἱ βουλευτές τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος ορκίστηκαν μέ τήν δήλωση "ὅτι διατηροῦν ἀκέραιες τίς γνωστές στό πολιτειακό ζήτημα ἀρχές τους", δηλαδή εξακολουθοῦσαν νά μὴν ἀναγνωρίζουν σάν νόμιμο τό πολίτευμα τῆς ἀβασίλευτης Δημοκρατίας. Πρόεδρος τῆς Βουλῆς ἐξελέγη στήν δεύτερη ψηφοφορία, ο θεμ.Σοφοῦλης μέ ψήφους 145, ἐναντι 78 τοῦ Ν.Τριανταφυλλάκου, 8 τοῦ Γρ.Παπανικολάου, 38 λευκῶν καί 2 ακύρων, σέ σύνολο παρόντων 271. Στήν πρώτη ψηφοφορία ο Σοφοῦλης εἶχε πάρει 143, ἐναντι 110 τοῦ Τριανταφυλλάκου. Ο θεμ.Σοφοῦλης ξαναβγήκε πρόεδρος τῆς Βουλῆς καί στήν β' σύνεδό της τόν Νοέμβριο τοῦ 1927.

Ο πρωθυπουργός Ζαῤη διάβασε στίς 7 Δεκεμβρίου τοῦ 1926 τίς προγραμματικές δηλώσεις τῆς κυβερνήσεως καί η "Οικουμενική" πήρε ψήφο εμπιστοσύνης, μέ ψήφους 235, ἐναντι 11, ἐνώ 10 ἀρνήθηκαν ψήφο, σέ σύνολο 256. Στή συνέχεια συγκροτήθηκε μία τριακονταμελής ἐπιτροπή, πού ἐπεξεργάστηκε τό Σύνταγμα. Μετά ἀπό ἐπέμβαση τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας Π.Κουντουριώτη, τό ἀναθεωρητικό ἔργο ἐπισπεύστηκε, η συζήτηση τοῦ Συντάγματος "κατ' ἄρθρον" ἀποπερατώθηκε στίς 30 Μαΐου 1927 καί τό Σύνταγμα ψηφίστηκε στό σύνολο στίς 2 Ιουνίου 1927 καί τήν ἀλλημέρα

(3.6.1927) δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, υπογεγραμμένο από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας Π.Κουντουριώτη, τον Πρόεδρο της Βουλής Θ.Σοφούλη και τον πρωθυπουργό Α.Ζαΐμη, ενώ όλα τα άλλα Ελληνικά Συντάγματα έφεραν τις υπογραφές όλων των μελών του υπουργικού συμβουλίου. Αυτός ο τρόπος δημοσίευσής του Συντάγματος είχε συμφωνηθεί στις διαπραγματεύσεις για τον σχηματισμό της συμμαχικής κυβέρνησεως, ώστε να μην υπογράψουν το Σύνταγμα οι Λαϊκοί υπουργοί και θεωρηθεί ότι εγκαταλείπουν τις επιφυλάξεις τους για το πολίτευμα. Το νέο Σύνταγμα ήταντό δημοκρατικότερο, προοδευτικότερο και τελειότερο απ' όλα τα μέχρι τότε Συντάγματα." Εγγυάται -έγραψε ο Α.Σβώλος- την πολιτικήν επάρκειαν, την οποίαν ζητούμεν συνήθως από τον τύπον της αστικής Δημοκρατίας".

Η συμμαχική κυβέρνηση Ζαΐμη παρέμεινε στην εξουσία μέχρι τις 12 Αυγούστου 1927, όταν αποχώρησαν οι τρεις Λαϊκοί υπουργοί Τσαλδάρης, Μερκούρης και Αργυρός, που διεφώνησαν στην διχοτόμηση της Εθνικής Τραπέζης και στην ίδρυση της Τράπεζας της Ελλάδος. Η κοινοβουλευτική σύνθεση της Βουλής τότε ήταν η ακόλουθη: Προοδευτικοί Φιλελεύθεροι 89, Λαϊκοί 67, Ελευθερόφρονες 47, Δημοκρατική Ένωση 21, Συντηρητικοί Φιλελεύθεροι 20, Κ.Κ.Ε 10, Σοφούλης 4, Αγροτικοί 4, Αρ.Μητσοτάκης 2, Ανεξάρτητοι βενιζελικοί 7, Ανεξάρτητοι αντιβενιζελικοί 13, Εβραϊκή Ένωση Θεσσαλονίκης 2. Μετά πέντε μέρες (17.8.1927) ορκίστηκε νέα κυβέρνηση Αλ. Ζαΐμη, χωρίς το Λαϊκό κόμμα, με την υποστήριξη της Ένώσεως Φιλελευθέρων, της Δημοκρατικής Ένώσεως και των Ελευθεροφρόνων και την συμμετοχή των Γ.Καφαντάρη, Α.Μιχαλακόπουλου, Μ.Κύρκου, Α.Μαζαράκη, Π.Μερλοπούλου (Ένώσεως Φιλελευθέρων), Α.Παπαναστασίου, Α.Μπακάλμπαση (Δημοκρατικής Ένώσεως) Ι.Μεταξά, Θ.Τουρκοβασίλη, Θ.Νικολούδη και Ν.Βελέντζα (Ελευθεροφρόνων), η οποία πήρε ψήφο εμπιστοσύνης με 159 ψήφους, έναντι 16 και 2 λευκών σε σύνολο 177. Το Λαϊκό κόμμα είχε αποχωρήσει από την συνεδρίαση, γιατί ο Καφαντάρης στην ομιλία του είχε εξάρει την δράση του Ν.Πλαστήρα (22.8.1927).

Νέα κυβερνητική κρίση εκδηλώθηκε στα τέλη Ιανουαρίου 1928, όταν ο Παπαναστασίου διεφώνησε με τον Μεταξά σε θέματα των συμβάσεων οδοποιίας. Οι Φιλελεύθεροι υποστήριξαν τον Μεταξά και η Δημοκρατική Ένωση αποχώρησε από την κυβέρνηση (3.2.1928). Ο Ζαΐμης παρητήθη και στις 8 Φεβρουαρίου 1928 ανασχημάτισε για δεύτερη φορά την κυβέρνηση του, με την στήριξη της Ένώσεως Φιλελευθέρων και του κόμματος Ελευθεροφρόνων και με την συμμετοχή των Γ.Καφαντάρη, Α.Μιχαλακοπούλου, Μ.Κύρκου, Α.Μαζαράκη, Π.Μερλόπουλου, Γ.

Μαρή, Γ. Βξηντάρη, Αλ. Μυλωνά (Ενώσεως Φιλελευθέρων), Ι. Μεταξά, Θ. Τουρκοβασίλη, Θ. Νικολούδη καί Ν. Βελέντζα (Ελευθεροφρόνων). Η νέα συμμαχική κυβέρνηση Ζαΐμη (Ενώσεως Φιλελευθέρων - Μεταξά) πήρε ψήφο εμπιστοσύνης με ψήφους 154 έναντι 95, ενώ 1 αρνήθηκε ψήφο, σε σύνολο 250 (20.2.1928) καί παρέμεινε στην εξουσία μέχρι τον Ιούνιο του 1928.

ΠΙΝΑΞ: 19 ΟΙ ΕΔΡΕΣ ΤΩΝ ΚΟΜΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΕΚΛΟΓΩΝ ΤΗΣ 7.11.1926

Εκλογ περιφέρειαι	ΕΔΡΑΙ		Ενωσις Φιλευθερίων κατανομαί			Λαϊκόν κόμμα κατανομαί			Κόμμα Ελευθεροφρόν κατανομαί			δημοκρ Ενωσις καταν.		Ενωσις Μεταρρ καταν.		Απορριπ κόμμα καταν.		Ανεξ. Προφ κατ.	Φιλική προφ. κ. καταν.			Εσθιακά κόμμα καταν.		Συντ. κατ.	Διαπ. κόμμα καταν.			Ανεξ. κατ.		
	αριθμ	τελικά	α'	β'	γ'	α'	β'	γ'	α'	β'	γ'	α'	β'	α'	β'	α'	β'	α'	α'	β'	α'	β'	α'	β'	α'	β'	α'	β'	α'	
																														α'
1. Αθηνών...	13	18	6	1	3	5	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
2. Αιτωλοακαρνανία.	10	11	2	1	1	2	1	-	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
3. Αργολιδοκορινθία.	8	10	1	1	-	3	1	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	
4. Αρκαδία...	8	9	1	-	-	1	-	1	3	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	
5. Αρτα-Πρίβεζα...	6	6	1	-	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
6. Αττικοβοιωτία...	8	7	1	1	-	2	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
7. Αχαΐα-Ηλις...	13	14	4	1	-	5	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	
8. Δράμα...	5	6	2	1	-	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
9. Έβρος...	6	6	1	1	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	
10. Εύβοια...	7	6	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	
11. Ζάκυνθος...	2	4	-	1	-	-	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
12. Ηράκλειον...	6	7	3	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	
13. Θεσσαλονίκη	22	23	7	1	-	1	-	1	3	1	-	2	1	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	
14. Ιωάννινα...	9	7	4	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
15. Καβάλλα...	7	7	4	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
16. Κατερίνη-Βέροια-Νέοσοφο	4	4	2	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
17. Κέρκυρα...	5	5	-	1	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
18. Κεφαλληνία...	5	4	1	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
19. Κοζάνη...	9	7	3	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	
20. Κυκλάδες...	10	9	3	-	-	5	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
21. Λακωνία...	7	5	1	-	-	2	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
22. Λάρισα...	12	12	3	-	-	3	-	-	1	-	1	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
23. Λασηθιον...	3	3	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	
24. Λέσβος...	11	10	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	3	-	1	-	-	
25. Μεσσηνία...	11	10	2	-	-	3	1	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	
26. Πειραιεύς...	9	10	5	1	-	3	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
27. Πέλλα...	5	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	
28. Ρέθυμνον...	3	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
29. Ροδόπη...	8	7	3	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
30. Σάμος...	4	4	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	
31. Σέρραι...	7	7	2	-	-	1	1	-	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
32. Τρίκαλλα...	9	10	1	1	1	2	-	-	2	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	
33. Φεωτιδοφυκίς...	9	9	2	-	1	1	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	
34. Φλώρινα...	6	6	1	1	-	-	-	-	1	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	
35. Χαλκιδική...	3	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
36. Χανιά...	5	4	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	
37. Χίος...	4	5	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	
σύν.	279	279	79	17	6	45	10	5	34	13	4	11	6	6	4	3	1	2	3	1	1	1	3	6	3	15	-	-	-	
Προν. περιφ.																														
38. Υδρα...	3	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
39. Σπέτσαι...	2	2	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
40. Ν. Ψαρφ...	2	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Τελικά	286	286	85	17	6	45	10	5	35	13	4	11	6	6	4	3	1	2	3	1	1	1	3	6	3	15	-	-	-	
ΕΔΡΑΙ:		286	108			60			52			17	10	4	2	4	2	4	2	3	9	15								